

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 19.3.2007 64. vuosikerta Numero 1 Sivun 12

Lapset oppivat maalla

Marja-Liisa Vieraankivi, MTT

Pienen Tammelan-maaseutukunnan yläasteen oppilaat yllättyivät siitä, kuinka isoja lehmät ovat. Heille oli uutta myös se, miten paljon työtä maidontuotanto vaatii. Maatilojen ja koulujen yhteistyötä kehitetään Maalle oppimaan -hankkeessa.

Monet lapset ja nuoret ovat vieraantumassa maataloudesta. Niinpä on hyvä, että maatilojen ja koulujen yhteistyötä kehitetään. Ennakkoluulot ja asenteet voivat muuttua, kun oppilaat tutustuvat paikan päällä maatilalla ja yrittäjän arkeen.

Oppilaat tekevät maatilalla töitä

Maatilalla oppilaat ovat voineet perehtyä esimerkiksi maaperän toimintaan ja laajentaa lajituntemustaan. Käytännön töissä he ovat tutustuneet ruoan reittiin, maatilojen ympäristön- ja maisemanhoitoon sekä metsätöihin. Oppilaat ovat oppineet tekemällä, mikä on antanut tilaisuuden erilaisille oppijoille ja heidän taidoilleen. Myös luokan yhteishenki ja toisen huomioonottaminen on samalla kehittynyt. Opettajiakin yhteistyö koulujen ja lähimaatilojen välillä on kiinnostanut, koska monia asioita on helpompi opettaa maatilalla kuin koulussa.

kuvat: Elli Korpela

Haimoon koulun oppilaat tutustuivat polttopuun reittiin käytännössä.

Maalla opitaan monenlaista

Maaseutulähtöinen ympäristökasvatus alkoi MTT:ssä vuonna 2002, jolloin käynnistyi kolmivuotinen EcoLearn-hanke. Hankkeessa kehitettiin maatilaleirikouluja. Jo tällöin lähtökohtana olivat lasten omakohtaiset kokemukset ja elämysten kautta oppiminen. Myös heidän omaa vastuutaan ympäristöstä pyrittiin lisäämään.

Nyt työtä jatketaan Maalle oppimaan -hankkeessa, jossa tärkeintä on koulujen ja lähimaatilojen yhteistyö. Hankkeeseen osallistuu MTT:n lisäksi Maailman luonnonsäätiö ja Tarton yliopisto Virosta. Mukana on myös Vihdin 4H-yhdistys, Hämeen luontokeskus sekä monta maatilaa ja koulua. Hanke kestää tämän vuoden loppuun.

Hankkeessa on selvitetty sitä, miten uudet, kestävän kehityksen opetustavoitteet on otettu kouluissa vastaan. Myös koulujen odotuksia maatiloja kohtaan on punnittu. Hankkeessa kartoitetaan oppilaiden asenteita ja tietämystä maataloudesta sekä tilavierailujen vaikutusta niihin.

Hankkeen edistymistä voi seurata nettisivuilta www.agronet.fi/maalleoppimaan. Opeista ja kokemuksista kootaan myös opas, joka neuvoo konkreettisesti maatilojen ja koulujen välisestä yhteistyöstä.

Yhteistyö on voimaa

Tilavierailut kannattaa suunnitella isäntäväen ja opettajan tiiviinä yhteistyönä. Molemmilla osapuolilla on tärkeä tehtävä. Opettaja vastaa tilalla oppilaista ja heidän oppimisestaan. Maanviljelijä voi puolestaan antaa opettajalle paljon sellaista tietoa, jota ei kirjoista löydy.

Lasten maatilavierailuihin liittyy tietysti myös omat riskinsä, jotka pitää osata ennakoida. Lasten on noudatettava tiukasti isäntäväen antamia turvallisuusmääräyksiä.

Navetassa tai sikalassa puuhailu on mukavaa ja opettavaista. Paljon opittavaa on myös metsässä, pellolla ja kasvimaalla.

Yhteistyö maatilojen ja koulujen välillä on perustunut puhtaasti maatilojen omaan kiinnostukseen. Toiminta voi laajentua vasta sitten, kun siihen löytyy pysyvä rahoitus. Norjassa lähimaatilatoimintaa on harjoitettu jo useiden vuosien ajan. Siellä toiminnasta sovitaan vuosittain maatilojen ja paikallisten viranomaisten välillä.

Raha ei silti varmaan ole suurin syy yhteistyöhön. Huoli kotimaisen ruoantuotannon ja maaseudun tulevaisuudesta, lasten tiedonpuute alkutuotannosta ja oman työn arvostus ovat saaneet maatilat innostumaan yhteistyöstä koulujen kanssa.

Useat koulut ja maatilat ovat tehneet alustavat yhteistyösuunnitelmat ja joitakin tilavierailujakin on jo tehty.

Kokemukset ovat olleet hyviä ja niitä tulee toivottavasti vielä paljon lisää. Mennään siis kaikki maalle oppimaan!

Lisätietoja: marja-liisa.vieraankivi@mtt.fi
puh. (03) 4188 3123

Hihat heiluivat, kun Martin koulun oppilaat hoitivat lihakarjaa Saaren tilalla.